

C
182
HAN

**කලා නිර්මාණ ක්‍රියාවලිය සහ
සදාචාරාත්මක වගකීම : ප්ලේටෝගේ දාර්ශනික
ස්ථාවරය පිළිබඳ විචාරාත්මක විමසුමක්**

**“The Process of Arts and Its Ethical Responsibility:
An Analysis of Plato’s Philosophical
Stance on the Issue.”**

එච්. ආර්. එන්. පී. කේ. හඳුගම

551958

සංකෂිප්තය

කලා නිර්මාණ ක්‍රියාවලිය සහ සදාචාරාත්මක වගකීම : ජලේටෝගේ දාර්ශනික ස්ථාවරය පිළිබඳ විචාරාත්මක විමසුමක්

කලාවත් සදාචාරයත් යන දෙකම ජීවිතයට ඉතාම වැදගත් වූත් සමීප වූත් අංගය. මිනිස් දිවිය පවත්වාගෙන යාමේදී එවැනිත් බැහැර වී කටයුතු කිරීම ඉතාම අසීරු වන අතර එනිසාම කලාව මෙන්ම සදාචාරය ද එක සමානවම අගය කිරීමට ලක්ව ඇත. එවන් හේතු නිසා එම ඇගයුම් අතර කිසියම් තරගකාරී බවක් ද ගොඩනැගී ඇත. කලාව සහ සදාචාරය යන්නට සමාන අගයන් දුන්නද මිනිස් පැවැත්ම විෂයෙහි වඩා ප්‍රමුඛව සැලකිය යුත්තේ ඉන් කුමක්ද යන්න මෙහිදී ගැටලුවක් වී ඇත. එනම් ජීවිතයේ වටිනාකම් අතර වඩා ප්‍රමුඛත්වයෙන් සැලකිය යුත්තේ කලාව ද නැතහොත් සදාචාරය ද යන්න අතීතයේ සිටම පැවත එන්නා වූ ගැටලුවකි. ඒ අනුව සියවස් ගණනාවක සිටම මේ පිළිබඳව නොයෙක් මත ගොඩනැගෙමින් පවතින අතර පොදුවේ ඒවා සියල්ල ප්‍රධාන අන්තයන් දෙකකට ගොනු කළ හැකිය. එයින් එක් පිරිසක් කලාවට ප්‍රමුඛත්වයක් දී ඇති අතර අනෙක් පිරිස සදාචාරය යන්න ජීවිතයේ අනෙකුත් සියළු අංගයන් අතර මුල් තැන ගත යුතු බව පිළිගැනීමට යොමුව ඇත. ඒ අනුව කලාව මෙන්ම සෞන්දර්ය අත්වැදිය ද සදාචාරාත්මක වගකීම යන්නට යටත් කොට සැලකේ. එහෙත් කලාව ප්‍රමුඛත්වයේ ලා සැලකූ අය එම අදහසට තරයේම විරුද්ධ වෙති. මේ නිසා කලාව සහ සදාචාරය අතර කුමක් වැඩි අගයකින් යුක්තවේද යන ගැටලුව නිරන්තර අර්බුදයක් බවට පත්ව ඇත. එම ගැටලුව හඳුනාගෙන ඒ පිළිබඳව වැඩිදුර විමසීම හා එම ස්ථාවරයන්ගෙන් වඩා වැදගත් වන්නේ කුමක්ද යන්න පිළිබඳව කිසියම් තීරණයකට එම මෙම නිබන්ධනයේදී අපේක්ෂිතය. ඒ සඳහා මුලින්ම කලාව යනු කුමක්ද යන්නත්, කලාකරුවන් තමන්ගේ සවේනනික ක්‍රියාවලිය මගින් ස්වභාව ධරමයේ සුන්දරත්වයට අමතරව, සෞන්දර්යාත්මක නිර්මාණයක් කරන්නේ කෙසේද යන්නත් හඳුනා ගැනීම වැදගත්ය. අනතුරුව කලා නිර්මාණ ක්‍රියාවලියේ ඇරඹුම හා විකාශනය කෙසේ සිදුවීද යන්නත්, සෞන්දර්ය වීද්‍යා ක්ෂේත්‍රය සම්බන්ධව දාර්ශනික වශයෙන් විමසුමට ලක්වූ කරුණු පිළිබඳවත් විමසීමට අපේක්ෂිතය. දෙවනුව සදාචාරය යනු කුමක්දැයි හඳුනා ගැනීමත් ඒ පිළිබඳව ක්‍රමවත් පැහැදිලි කිරීමක් ඉදිරිපත් කිරීමත් අපේක්ෂිතය. එහිදී සදාචාර අධ්‍යයනයේ ස්වභාවය හා ඒ පිළිබඳ සිදුකළ දාර්ශනික විමර්ශනයන් පිළිබඳවත් කරුණු විමසේ.

තෙවනුව කලාව සහ සදාචාරය අතර සම්බන්ධයක් ඇතද යන කරුණත් එය කුමන ආකාරයක බැඳීමකද යන්නත් විමසීමට බැඳුම් කෙරේ. එනම් කලාව පිළිබඳව සදාචාරය පදනම් කරගෙන විවරණයන් ඉදිරිපත් කළ ආචාරවාදී සථාවරය සහ එය අභියෝගයට ලක් කළ කලාව කලාව සඳහාම විය යුතු බව කියූ සෞන්දර්යවාදී සථාවරයන් සාකච්ඡාවට භාජනය කෙරෙන අතර එහිදී ආචාරවාදී සථාවරය හා සෞන්දර්යවාදී සථාවරය අතර ගැටුම හා එම මතවාදයන්හි සැබෑ මුහුණුවර විමසීම අපේක්ෂිතය.

අනතුරුව කලාව පිළිබඳව ඉතාම දැඩි පිළිවෙතක් අනුගමනය කළ දාර්ශනිකයෙකු වශයෙන් සඳහන් වන ග්‍රීක දාර්ශනික ජලෙටෝගේ කලාව පිළිබඳ සථාවරය විමසීම අපේක්ෂිතය. එනම් ජලෙටෝගේ කලා වාදයත් කලාව පිළිබඳව ඔහු එල්බගෙන තිබූ ආචාරවාදී සථාවරය සහ එහි ස්වභාවය හඳුනා ගැනීමත් එහිදී සිදුකෙරේ.

අවසාන පරිච්ඡේදයේදී සදාචාර ප්‍රමිතීන්ගෙන් බැහැර වූ නිදහස් කලාව වෙතින් සමාජය වෙත ලැබිය හැක්කේ කිනම් වූ ප්‍රයෝජනයකද යන්නත් විශේෂයෙන්ම සමකාලීන සමාජයේ පාලනයකින් තොර කලා නිර්මාණයන් නිසා සිදුවී ඇත්තේ කවර ආකාරයේ බලපෑමක් ද යන්නත් විමසීමට අපේක්ෂිතය අවසානයේදී බටහිර කලා ඉතිහාසයේ ප්‍රථම වතාවට ජලෙටෝ විසින් හඳුනා ගනු ලැබුවේත් පිළියම් යෙදුවේත් අද පවතින ගැටලු වලට ද යන්න විමසීමත්, සියවස් ගණනාවකට පෙර බිහිවූ කලාව සම්බන්ධ ජලෙටෝගේ සථාවරයේ කාලීන අදාලත්වයක් ඇතද යන්න හඳුනා ගැනීමත්, මෙම අධ්‍යයනයේ දී අපේක්ෂිතය.